

Мацелик Т. О.,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри фінансового права
Університету державної фіскальної служби України

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ КОЖУРИ ЛЮДМИЛИ ОЛЕКСАНДРІВНИ «ПРАВО ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ»¹

У Видавничому центрі «Кафедра» у 2020 р. вийшла друком монографія Л.О. Кожури «Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження», яка є комплексним та системним дослідженням публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Відзначаючи ступінь важливості цієї монографічної праці для сучасних вищих навчальних закладів України, передусім, необхідно акцентувати увагу на тому, що ефективний розвиток соціуму як цілісної соціальної системи базується, насамперед, на соціально спрямованих заходах держави на благо людини, її благополуччя. Рівень розвитку суспільства визначається ставленням до найменш захищених та найбільш вразливих його членів. Питання соціальної інтеграції та захисту прав осіб з інвалідністю (в тому числі на охорону здоров'я) вважаються актуальними в усьому цивілізованому світі.

У 2006 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Конвенцію про права інвалідів, де визначені основні принципи щодо забезпечення прав інвалідів у різних сферах їх життєдіяльності. Понад 180 держав (в тому числі Україна), які ратифікували конвенцію, зобов'язані вживати заходів щодо створення умов для повного залучення інвалідів в усі аспекти життя, а також сприяти максимальній реалізації їхніх фізичних, розумових, соціальних та професійних здібностей. Конвенція містить статті про забезпечення індивідуальної мобільності інвалідів, свободу вираження їхніх поглядів і переконань, доступ до інформації, недоторканість приватного життя, повагу, освіту, здоров'я та реабілітацію.

У монографічному дослідженні авторка розкрила теоретичні підходи до публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: визначила методологію та дослідила історіографію зазначеної проблематики, генезис становлення та розвитку, державну політику публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Л.О. Кожура акцентувала увагу на місці права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я серед загальних прав людини і громадянина; визначила поняття та особливості права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я та гарантії реалізації такого права.

Запропонувала під правом на охорону здоров'я осіб з інвалідністю розуміти одне з найважливіших невідчужуваних соціальних прав особи, яке гарантоване Конституцією України та охороняється державою і виражається у можливості особи з інвалідністю вільно володіти життєво важливими матеріальними та духовними благами. Окрім загального змісту права на охорону здоров'я, право на охорону здоров'я осіб з інвалід-

ністю також включає право на отримання медико-соціальної допомоги, реабілітацію, забезпечення ортопедично-протезними засобами, ліками, засобами пересування на пільгових умовах, професійну підготовку та перепідготовку тощо.

Окремий розділ монографії авторка присвятила механізму публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я. Так, визначено поняття та елементи такого механізму; проаналізовано нормативно-правове регулювання права цієї категорії громадян; охарактеризовано публічну адміністрацію як суб'єкт публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я. Цікавою бачиться на основі такої характеристики і аргументована необхідність із метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, інтеграції в Європейський Союз та на підставі аналізу повноважень, компетенції та організаційних структур Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства соціальної політики України, об'єднання Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства соціальної політики України в один центральний орган виконавчої влади – Міністерство охорони здоров'я та соціального захисту населення України.

Також Л.О. Кожура дослідила методи публічного адміністрування осіб з інвалідністю на охорону здоров'я, розділивши їх на економічні та адміністративні; окрему увагу при цьому приділивши адміністративному примусу як методу публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Таким чином, монографія Л.О. Кожури «Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження» є справжнім науково-теоретичним надбанням у сучасній навчальній та науковій літературі, аналогів якому немає. Саме тому розробка та видання монографії академічного рівня Кожури Людмили Олександрівни є важливою подією в науковому світі України.

Слід зазначити, що в підвалини зазначеної монографії його авторкою були покладені ґрунтовні напрацювання попередніх років, зроблені докторами юридичних наук, професорами В.Б. Авер'яновим, Ю.П. Битяком, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаковим, О.В. Кузьменко, Т.О. Мацелик, О.І. Миколенко, Н.М. Мироненко, Н.Р. Нижник, О.І. Остапенко, І.М. Пахомовим, В.П. Петковим, С.В. Петковим, В.Ф. Погорілко, О.П. Рябченко, А.О. Селівановим, В.М. Селівановим, В.Ф. Сіренком, М.М. Тищенко, В.І. Шакуном та інші.

Чітко визначена мета та логічно продумана структура монографічного дослідження дали можливість вирішити поставлені конкретні завдання, а саме: розкрити методологію дослідження публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; проаналізувати історіографію дослідження публічного

¹ Кожура Л.О. Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження : монографія. Київ : Видавничий дім «Кафедра», 2020. 336 с.

адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; дослідити генезис становлення та розвитку публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; вивчити державну політику публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; з'ясувати місце права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я серед загальних прав людини і громадянина; визначити поняття та особливості права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; проаналізувати гарантії реалізації права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; розкрити сутність та елементи механізму публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; вивчити нормативно-правове регулювання права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; надати правову характеристику публічній адміністрації як суб'єкту публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; дослідити методи публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я; окреслити шляхи удосконалення зазначеної проблематики, відзначивши міжнародний досвід та ефективність публічного адміністрування права осіб з інвалідністю на охорону здоров'я.

Ознайомлення зі змістом монографічної роботи дозволяє стверджувати, що добре продумана структура монографії, яка складається з п'яти розділів, що включають в себе п'ятнадцять підрозділів, допомогла викласти матеріал логічно та послідовно, починаючи від теоретичних засад публічного адміністрування прав осіб з інвалідністю на охорону здоров'я, закінчуючи можливістю імплементації міжнародного досвіду у цій сфері у чинне законодавство.

Дана робота є актуальною та необхідною для розвитку правової науки в цілому та адміністративної науки зокрема. Тому вважаю, що опублікування монографії Л.О. Кожури «Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження» є необхідним кроком до розбудови демократичної держави.

Наведена бібліографія, її обсяги та періодичність свідчить про те, що авторка ґрунтувала викладений матеріал на працях вчених різних країн та різних часів, що, безумовно, є свідченням про додержання вченою принципу плюралізму в наукових дослідженнях.

Загалом, можна стверджувати, що рецензована монографія Л.О. Кожури «Право осіб з інвалідністю на охорону здоров'я: адміністративно-правове дослідження» є вагомим внеском у розвитку адміністративно-правової науки України. Її поява здається більш ніж своєчасною, оскільки саме такі монографічні праці допомагають студентам, здобувачам, аспірантам, докторантам України здобути якісні знання щодо публічного адміністрування тих чи інших прав громадян, особливо прав осіб з інвалідністю на охорону здоров'я. Репрезентована наукова монографічна праця є, безумовно, корисною для використання в навчальному та науково-дослідному процесі у вищих навчальних закладах.

Результати дослідження можуть бути використані в подальших наукових розробках із цієї проблематики, в навчальному та науково-дослідному процесі, практичній діяльності, законодавчому процесі.